

יביע אומר - הר גילה

פרשת ויחי | גליון 279

יד' טבת תשפ"א
להפצת העלון / הארות / הקדשות
יעקב- 0528445949

זמני היום אופק ירושלים

מוצ"ש ר"ת	מוצ"ש	כניסת שבת
17:46	17:15	16:23

העלון מוקדש לפרשות והצלחת הגאון הגדול הר' בן ציון מוצפי בן מובה שליט"א | אסתר בת ראושנה | עמית בת תקוה | שיראל בת אור לפרופא- דניאל בן גול, דוד יהונתן דניאל בן מובה, רעות בת תקוה הי"ו | לע"נ- משה בן שמחה, משה בן מרים. שמחה בת רואשנה זיווג הנן-חומר בן מול. ורד פרחיה בת בתיה. שיר בת אסתר. רות בת רבקה | להצלחת- מתפללי בית כנסת 'יביע אומר' הר גילה.

מורנו ורבנו הלכה למעשה

עפ"י גאון עוזנו מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

ובנו הראשון לציון הרה"ג יצחק יוסף שליט"א

הדלקת נרות שבת חלק א: א | הדלקת הנרות בערב שבת אינה רשות, אלא חובה. ואחד אנשים ואחד הנשים חייבים להיות בביתן נר דלוק בשבת, ואפילו אין לו מה יאכל, שואל על הפתחים ולוקח שמן ומדליק הנר. שזה בכלל עונג שבת. (חזו"ע ש"א עמ' קס"ב).

ב | הנשים מצוות על הדלקת הנרות יותר מן האנשים, לפי שהן מצויות בבתיהם והן עסוקות במלאכת הבית, ואין האיש רשאי להדליק את הנרות, ולחטוף את המצוה מיד אשתו, ויכולה האישה לעכב בעדו, מפני שעיקר המצוה מוטלת עליה, ואישה יולדת שלא נמצאת בבית, על הבעל לברך ולהדליק נרות שבת, כדת.

ג | הכנת נרות השבת בתיקון הפתילות והשמן, מוטלת על בעל הבית, והאישה תדליק, וצריך הבעל להזהיר אותה בנחת, ולומר לאנשי ביתו קודם שתחשך, הדליקו את הנר. והרגיל והזהיר בנר, זוכה לבנים תלמידי חכמים, ה' יזכנו. (שם עמוד קס"ג, קס"ד).

ד | חייב אדם לברך "קודם" ההדלקה, בא"ה אמ"ה אשר קידשנו במצוותיו וצונו "להדליק נר של שבת", ואפילו אשה שנהגה כבר לברך אחר ההדלקה, צריכה לשנות מנהגה ולברך קודם הדלקת הנרות, ומצוה רבה לפרסם הדבר, ולמנוע מכשול מנשים רבות שנכנסות באיסור ברכה לבטלה, בעת קבלת שבת. ולשומעים ינעם ועליהם תבוא ברכת טוב. (שם עמוד קע"ב).

ה | אפילו אישה שבדעתה לקבל שבת בהדלקת הנרות, יש לה לברך קודם ההדלקה, כיון שאפילו למחמירים כשיטת בה"ג לקבל שבת בהדלקת הנרות, קבלת השבת תלויה בהדלקה ולא בברכה, ועל צד היותר טוב תתנה "פעם אחת בכל שנה" שאינה מקבלת שבת אלא עד סוף ההדלקה. ואפילו אישה מבנות אשכנז שרוצה לנהוג לברך קודם ההדלקה, רשאית לנהוג כן, אלא שטוב שתתנה פעם אחת בכל שנה שאינה מקבלת שבת כלל בהדלקת נרות שבת, ועליה תבוא ברכת טוב. (שם עמוד ק"ע, קע"ה).

ו | אישה ששכחה לברך קודם הדלקת הנרות, ונזכרה באמצע ההדלקה, יכולה לברך "להדליק נר של שבת", כיון שיש הידור מצוה להרבות בנרות, ומיהו אם לא נזכרה עד שסיימה להדליק כל נרות ההדלקה, שוב אין לה לברך. (שם עמוד קע"ב).

ז | יהא זהיר לעשות נר יפה לשבת, והמנהג להדליק ב' נרות אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור ואם האישה שכחה פעם אחת להדליק הנרות, כתב הרמ"א שצריכה להדליק כל ימיה ג' נרות. ומיהו בזמנינו שמדליקים את החשמל להאיר את הבית, אם האישה שכחה להדליק את נרות השמן או השעוה לכבוד שבת, אינה צריכה להוסיף כלל, אפ' היה החשמל דלוק מהבוקר לא לכוונת נרות השבת, כיון שעכ"פ היה אור במושבותם, והיה שלום בביתם. (שם עמוד קע"ד).

טעמו וראו כי טוב ה'

כל יום בבית הכנסת שחרית בשעה 06:00

מנחה - 20 דק' לפני שקיעה שעור תורה ותפילות ערבית

ערבית נוספת בשעה 19:00 ולאחריה שעור תורה יומי:

יום א' - הרב גדעון מזרחי שליט"א - הלכה שולחן ערוך

יום ב' - הרב אהרון קצין שליט"א - עין יעקב

יום ג' - הרב ניתאי כדורי שליט"א - מוסר

הרב רחמים עדני שליט"א - גמרא ברכות ומשניות בשעה 20:30

יום ד' - הרב גדעון מזרחי שליט"א - הלכה שולחן ערוך

יום ה' - הרב אהוד דהאן שליט"א - פרשת שבוע

עזר תורה לנשים ימי בשעה 20:45

חברי בית הכנסת 'יביע אומר' מקדמים בברכה את

הרב איתי בן אהרון שליט"א

המתארח עימנו בשבת - להלן זמני תפילות ושעורי התורה

אצות נשים פתוחה

יום שבת

יום שישי

07:30 שחרית ודרשה הרב

16:10 שיר השירים

14:00 תהילים לילדים

16:21 מנחה

14:30 שעור תורה עם הרב

קבלת שבת ודרשת הרב

בבית הכנסת 'יביע אומר'

ערבית

15:30 מנחה ואח"כ סעודה שלישית

19:30 שעור תורה עם הרב

בבית הכנסת יחד עם הרב

בבית כנסת 'יביע אומר'

17:15 ערבית ולימוד תנא דבי אליהו

בשבת הבאה יתארח הרב משה פנהסי שליט"א

'שיניים או חלב'

מעשה בשני אנשים שמצאו את שלמה המלך בשעה שירד מגדולתו וממלכתו והיה אז שלמה המלך מחזר על הפתחים בשביל פרנסתו ובשביל שיתנו לו אוכל כדי שיוכל להתקיים, וכל אחד משני האנשים האלו התנהג אל שלמה המלך בצורה שונה.

אדם הראשון פגעה בו קשות ואמר לו - אדוני המלך אם רצונך תשגיח עליי היום, מיד הלך עמו והעלה לעליה זבח לו שור והביא לפניו הרבה מטעמים, אך היה מתחיל להשמיע לו מדברי מלכותו, ואומר לו זוכר שעשית כך וכך כשהיית מלך? במילים אחרות עכשיו אתה כלום.

כיוון שהזכיר לו את ימי מלכותו התחיל שלמה המלך לבכות והיה ממשיך לבכות במשך זמן סעודת ושם עד שיצא ממנו.

למחרת פגע בו אדם אחר. משתטח לפניו ואומר לו אדוני המלך רצונך שתשגיח עלי כל היום?

אמר לו שלמה המלך - אתה רוצה לעשות לי מה שעשה לי חברך?

ענה לו - אני איש ענייני יכול לכבד אותך במאכלים משובחים כמו שהוא כבד אותך.

אולי אני יכול להביא לך מעט ירקות אם רצונך בכך, בוא עמי לביתי.

באותה שעה בא עימו לביתו ורחץ לו את פניו ורגליו והגיש לפניו מעט ירקות.

אותו האיש לנחמו ואמר לו - אדוני שבועה נשבע הקדוש ברוך הוא לאביך שאינו פוסק את מלכותך מזרעך. שנאמר - "נשבע ה' לדוד אמת לא ישוב ממנה מפרי ביטונך אשית לכיסא לך".

אלא כך דרכו של הקב"ה מוכיח ואח"כ מפיס וחוזר ומרצה, שנאמר - "כי את אשר יאהב ה' ירכיח וגאס את בן יצרה".

וכיוון ששמע שלמה המלך את דבריו מיד היה שבע.

על מעשה זה אמרו רבי חנינה בר אבא ורבי אבא בר מניומי בשם ר"י בן זמרא: שלאחר שלמה המלך חזר למלכותו, התנבא בחוכמתו על זה ואמר - "טוב ארוחת ירק שאכלתי אצל העני משור אבוס שהאכילני אותו עשיר, אלא הזכירני צערי".

על כך אמר שלמה המלך במשלי - "טובה ארוחה ואהבה שם..".

ומבאר הילקוט שמעוני שפסוק זה שלמה המלך ע"ה אמרו על המעשה הנ"ל.

דברים אלה מתקשרים היטב למובא בחז"ל על הפסוק בפרשתנו - "חכלילי עיניים מין ולבן שיניים מחלב". אמר רבי יוחנן גדול המלבין שיניים לחברו יותר ממשקהו חלב. שנאמר - "ולבן שיניים מחלב" - אל תקרי ולבן שיניים אלא ליבון שיניים. **שבת שלום.**

השקפה יהודית- הרב אהרון קצין**'דרך אמונה בתרתי'**

הנה בפרשה יעקב אבינו מברך את בניו, ובברכתו ליששכר נאמר **'וַיֵּרָא מִנְהָה פִּי טוֹב וְאֵת הָאָרֶץ פִּי נְעֻמָּה וַיֵּט שְׁכָמוֹ לְסָבֵל'**.

ולכאורה לא מובן הפס' דאם הכוונה כפשוטו על הגשמיות שראה את הארץ נעימה ואת המנוחה כי טוב, אז למה **'וַיֵּט שְׁכָמוֹ לְסָבֵל'**? אדרבה שילך לנוח... ואם הכוונה כמו שדרשו חז"ל שראה את הארץ העליונה היא העולם הבא ואת המנוחה שמה כמה היא טובה, למה קרא הפס' את העמל שלו לְסָבֵל? מה זה סבל כשלומד תורה מתוקה מדבש?

אלא מבאר **'ה'חפץ חיים'** (שם עולם חלא א' פרק י') על דרך משל לאיש עשיר שהיה סוחר באבנים טובות ומרגליות, ונסע למדינה רחוקה לקנות סחורה של אבנים טובות, ולקח איתו 3,000 רובל לקנות סחורה, ועוד 400 רובל להוצאות הדרך (200 להלך ו-200 לחזור).

והיה אחרי שקנה בכל הכסף שלו יהלומים ואבנים טובות, נשאר לו 200 רובל להוצאות הדרך חזרה, ואז בדיוק פגש אותו אדם ואמר לו שיש לו אבנים טובות ששויים אלפי רובל, רק העלילו עליו עלילות, ומוכרח הוא להתפטר מכל האבנים שלו, כי אם יתפסו אותו עם האבנים יחשדו בו שהוא גנב ויקחו ממנו כל רכושו וכו', והוא מוכן למכור לו אותם במחיר הפסד, כמה שיש לו! והלה היה לו רק 200 רובל אחרונים, ואמר לו אם תתרצה למכור לי את האבנים ב-180 רובל, ו-20 רובל אני אשאיר להוצאות הדרך שיספיקו לי ללינה ונסיעה כמו העניים... מה טוב, ואם לא, לא.

והלה התרצה ומכרם לו. ואותו עשיר הניח את האבנים טובות בקופסא יפה ושמר עליהם מכל משמר.

ואז בדרך חזר כשנסע אותו עשיר, היה צריך ליסוע ברכבת בקרון של העניים, שאין שם שום תנאים טובים, אין חימום אין כסאות מרופדים, יושבים שם על הרצפה וכו', ובאמצע הדרך בחניית ביניים בפונדק, שכר חדר יחד עם כל העניים, ללא חדר פרטי וכו'.

ובפונדק הלז, פתאום פגש אותו אחד מידידיו, ואמר לו, וכי אתה לא זה העשיר הגדול מעיירה פלונית? ואיך אתה ככה מתנהג ומתאכסן עם העניים... זה לא מתאים לך...

והלה במקום להשיב לו, פתח לו את התיבה עם היהלומים, וממש זרח אור בחדר, וסיפר לו את כל הסיפור, ואמר לו שלפעמים באמצע הדרך נפשו מצטערת מהעיניו של הדרך ומהרעב וכו', אבל אז הוא נזכר בתיבה של היהלומים ופתח אותה ומתנחם בעצמו, שעוד מעט יגיעו ימים טובים שיגיע לעיירתו, ושם הוא ירויח עושר רב מהאבנים הטובות, ויחזרו אל מנוחתו ועושרו כימי קדם!

זה הפירוש אומר **'ה'חפץ חיים'**, יששכר (שהם בעצם כל עמלי התורה) ראה בעין שכלו את הארץ העליונה כמה היא טובה, וכמה תענוג גדול יש שם בעולם הבא, ובפרט לעמלי תורה שהם נראים שם כמו "מלכים", ונהנים מזיו השכינה לנצח נצחים, הנה על ידי כן **'וַיֵּט שְׁכָמוֹ לְסָבֵל'** פירוש החליט יששכר להסתפק במועט, ולא להתענג במותרות וכיוצא, כדי שלא יצטרך לבזבז את הזמן על עבודה ופרנסה, ומותרות וכו', לכן כאן הוא חי בפשטות ללא כל מיני תפנוקים מיוחדים, ונשמתו בודאי שמחה בזה. אבל בשביל הגוף זה נראה כמו סבל, וזה **'וַיֵּט שְׁכָמוֹ לְסָבֵל'** כי הגוף מרגיש קצת קשה לו עם הדחוקות שיש לו בעולם הזה... ואז זה הזמן שיפתח את התיבה של היהלומים שלו כביכול, הם כל **'האוצרות הרוחניים'** שקנה וסיגל לעצמו בעולם הזה, שזה הסחורה היקרה מפי, לדרך הארוכה שעתידי להגיע שם, ויגיד לנפשו:

נפשי חכי, חכי מעט רגע, עוד יגיע זמן ונהנה ונשמת מאוד מכל הסחורה היקרה הזו שקנינו בעולם הזה, ואז נתענג מאוד מאוד, ונגיע אל המנוחה והנחלה.

אם כן **'וַיֵּט שְׁכָמוֹ לְסָבֵל'** לא חלילה הסבל על לימוד התורה שהיא מתוקה מדבש, אלא על הדחוקות והצער שיש לפעמים לעמלי התורה שמתוך שהם חסים על זמנם, ומסתפקים ב"עשרים רובל" להוצאות הדרך... כדי שלא לבזבז את הזמן היקר שלהם על העבודה, אבל עוד יגיע זמן שיגיעו אל המנוחה והנחלה ואז יתענגו בלי סוף.

בספר **'עלינו לשבח'** (בפרשה שלנו) מביא את אחד הסיפורים הלא ידועים על **הגאון רבי עקיבא אייגר**, ומעשה זה עשוי ללמדנו עד כמה צריך להטות שכמ, ולסבול עול התורה.

כל ימי חייו היה הגאון **רבי עקיבא אייגר** אפוף ביסורים. הגיעו הדברים עד כדי כך שפעמים רבות היה מקיא דם בעת שלמד תורה. כדי להביאו מעט ולשקם את גופו החלוש, החליטו פעם בניו להביאו למקום נופש.

הבעיה היתה כיצד להודיע לו על כך... היות שלא פסק פומיה מגירסיה, אם היו מבקשים ממנו שיאות לנסוע לבית הבראה, הרי היה דוחה את ההצעה על הסף.

מה עשו הבנים? - התחכמו והזמינו עגלה, והעלו את אביהם לתוכה, מבלי שיאמרו לו אנה הם נוסעים, וציוו על העגלון לנסוע למקום הנופש ההוא.

רבי עקיבא אייגר מצידו לא שאל מאומה, ופיו לא פסק מלמלמל בדברי תורה, וכי מה איכפת לו אם הוא נמצא בבית מדרשו, או שהוא נוסע יחד עם בניו בעגלה?... הרי גם כאן אף אחד לא מפריע לו להמשיך ללמוד.

כאשר הגיעו אל בית המלון, הכניסוהו הבנים אל החדר היפה שהזמינו לו מראש, והושיבו אותו על אחת הכורסאות הנוחות. רבי עקיבא עדיין היה עסוק בלימודו, ולא השגיח על מה שקורה מסביבו...

בשלב מסוים, כאשר הרגיש הגאון שהוא יושב כבר זמן רב על הכורסה, הרים את ראשו, ושאל: **"איפה התינוק?"**

בני המשפחה לא הבינו את השאלה, ושוב חזר רבי עקיבא ושאל בתמהון: **"איפה התינוק לברית המילה?"**

כשראה שלא מבינים את דבריו, תמה ואמר: **"הרי בהימצאי בבית המדרש, אני יושב תמיד על כסא רגיל, ורק כאשר מזמינים אותי לסנדקאות, מוציאים כורסה יפה ומושיבים אותי עליה. כאשר הושיבו אותי פה על כורסה כה נוחה, הייתי בטוח שהיא כורסת הסנדק, ולכן שאלתי איפה התינוק..."**

מי שקיים **'וַיֵּט שְׁכָמוֹ לְסָבֵל'**, כפשוטו, אינו מכיר מושגים אחרים, שאינם קשורים לתורה ולמצוות...

הוא עצמו, רבי עקיבא אייגר, הסביר את הפסוק (דברים ז,לט) **'בְּשָׂמִים מִמֶּלַע וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת'** כך: **"נראה לי על דרך מליצה, דבעניינים רוחניים צריך האדם תמיד להביט למה שלמעלה ממנו, ולשאוף ליותר ממה שיש איתו, משא"כ בעניינים גשמיים וארציים, צריך תמיד להביט למה שלמטה ופחות ממנו"**.

וזה שנאמר **'בְּשָׂמִים - מִמֶּלַע'**, בעניינים רוחניים הבט תמיד למעלה, **וְעַל הָאָרֶץ - מִתַּחַת'**.

יתן ה' שנוכה תמיד לעמול בתורה ולשאוף למעלה למעלה... ונזכה בעז"ה ל'**וַיֵּרָא מִנְהָה פִּי טוֹב וְאֵת הָאָרֶץ פִּי נְעֻמָּה'**, אמן ואמן.

שבת שלום ומבורך.

י'רחי'

אנשים רבים מסתובבים כחיים, אך הם "מתים מהלכים". הם אינם חיים את הרגע.
 יכולת זו לחוות את רצון ה' המסתתר בירידה למצרים היתה גם ליעקב. ועל כך מרמזת התורה באומרה "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה".
 כל רגע ורגע משבע עשרה השנה חי יעקב בידיעה שרצון ה' שאהיה כרגע במצרים.
 גם בחיים במשפחה ובקהילה והחברה, יש פעמים רבות שהדברים אינם כה מתאימים לרצון שלנו. היכולת להתאים את הרצון למציאות, היא יכולת אדירה הנותנת לאדם חיים טובים.
 אביב הוא חוזר בתשובה מזה שנים. ולדבריו, לא הצליח עדיין להתגבר על מידת הכעס הטבועה בו מגיל צעיר.
 למרות שהוא יודע כי הכעס גרם לו להפסידים רבים. הוא נאלץ לעזוב את מקום עבודתו בעקבות כעס, עמד בפני גרושין, בגלל כעסו. ועוד.
 למרות זאת, הוא לא ידע איך להתמודד עם הכעס.
 עד שלמדנו את דברי הגמרא במסכת שבת: "המקרה בגדיו בחמתו, והמשבר כליו בחמתו, והמפזר מעותיו בחמתו - יהא בעיניך כעובד עבודה זרה; שכך אומנתו של יצר הרע, היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך. עד שאומר לו עבוד עבודה זרה והולך ועובד. אמר רבי אבין: מאי קראה - לא יהיה בך אל זר ולא תשתחוה לאל נכר, איזהו אל זר שיש בגופו של אדם - הוא אומר זה יצר הרע".
 אביב לא הבין מדוע זה נקרא עבודה זרה.
 הסברתי לו כי אדם הכועס על המציאות בעצם אומר שהוא מעביר ביקורת על הנהגת ה'. וחשוב כי הוא אמור לקבוע מה יהיה ואיך.
 והרי זה עבודה זרה. שאומר כי משהו אחר אמור להנהיג את העולם.
 פתאום נפלה במוחו התובנה כי קבלת עול מלכות שמים אינה רק בעת אמירת קריאת שמע. אלא בכל קבלת מציאות המנוגדת לרצונו האדם מקבל עול מלכות שמים.
 אביב סיפר כי מלימוד זה ואילך חייו השתנו לחלוטין.
 בכל פעם שהוא ניצב בפני דבר שאינו כרצונו. הוא אומר לעצמו כי עומדת בפניו הזדמנות לקבל על עצמו עול מלכות שמים. והוא מקבל את הדברים בשמחה.
 זהו גם ההסבר מדוע קרא יעקב קריאת שמע בהפגשו עם יוסף.
 הוא רצה להביע כי גם הירידה למצרים היא רצון ה' והוא מקבלו בשמחה. שבת שלום ומבורך.

לייעוץ וסיוע ניתן להתקשר 0523898468.

"ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה. ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה".
 מדוע התורה מציינת את העובדה שיעקב "חי" בארץ מצרים שבע עשרה שנה? מדוע לא נאמר "ויהי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה"?
 מדוע הלשון היא "ויחי".
 אמנם כתב בעל הטורים כי "ויחי" בגימטריא 34. (ו-10 י-10 ח-8 י-10).
 כיוון שבסך הכל חי היטב 34 שנה.
 17 שנה עד שנמכר יוסף ועוד 17 שנה אחר שנתגלה יוסף במצרים.
 אך על מנת להביא הסבר שונה נקדים שאלה.
 איך יעקב הקדוש מצליח לשהות בארץ מצרים הטמאה?
 ויש לבאר על פי סיפור על האחים הקדושים: רבי אלימלך מליז'נסק ורבי זושא מאניפולי.
 באחד מימי גלותם כאשר התחפשו לעניים המחזרים על הפתחים. ומשך כאשר הייתה גניבה באזור בו שהו נחשדו השניים כי הם הגנבים.
 הוכנסו השניים לבית הסוהר. בחדר בו היו, היה מונח גם דלי לעשיית צרכים.
 כאשר הגיע זמן התפילה ביקשו השניים. משומר בית הסוהר שיוציאם או לכל הפחות שיוציא את הדלי על מנת שיוכלו להתפלל. כיוון שאסור להתפלל במקום מטונף שיש בו צואה.
 שומר בית הסוהר סירב. התיישב רבי אלימלך בצד כאשר הוא שרוי בעצבות.
 שאלו רבי זושא: אחי, מדוע הינך עצוב?
 ענה רבי אלימלך: אינך רואה שאיננו יכולים להתפלל?
 ענה לו רבי זושא: מי שציווה עלינו להתפלל הוא זה שציווה עלינו לא להתפלל במקרה כזה.
 וממילא, מה נפקא מינה עבורנו?
 בשני המקרים אנו עושים את רצון ה'.
 ועל כך עלינו לשמוח.
 הגיש רבי זושא את ידו לאחיו רבי אלימלך ומשך אותו לריקוד סביב הדלי.
 שמע השומר את השמחה מחדר המאסר ופתח את החדר לראות מה מעשיהם.
 כאשר ראה אותם רוקדים סביב הדלי החליט להשבית את שמחתם ולקח את הדלי.
 היכולת לחיות את הרגע בצורה הטובה ביותר. ולהביט על רצון ה' המסתתר הוא היכולת "לחיות".

משולחן בית הדין'

מה הדין?
תשובה: חישוב הארנונה הוא על פי מ"ר. וממילא אם השובר ממשיך להגיע על פי חישוב של 160 מ"ר כפי שהיה עד עתה, דהיינו, העיריה אינה מודעת לבניה על הגג, אין קשר בין חיוב הארנונה של נהוראי למה שנבנה על הגג.
 ואם החיוב יהיה לפי המ'ר הבנוי כולל הבניה על הגג, שוב ישלם נהוראי לפי המ'ר הבנוי שלו בלבד.
 לפיכך, כלפי החיוב של נהוראי בארנונה אין משמעות לבניה.
 רק במידה ויוטל חיוב כולל על הנכס ללא חישוב המ'ר, יוכל נהוראי לתבוע חלוקה מחודשת של הסכום לארבע. שבת שלום ומבורך.

שאלה: נהוראי קנה דירה בטאבו משותף. זאת אומרת כי כל יחידות הדיוור בשטח רשומות יחד כאחת.
 מדובר על שטח של 160 מ"ר שחולק לשתי דירות. כאשר בעלי השטח הותר לעצמו דירה אחת ומכר את השניה לנהוראי.
 הארנונה מגיעה בשובר אחד משותף. עד עתה התחלקו בתשלום השובר נהוראי והמוכר בשווה.
 אך לפני זמן מה בנה המוכר עוד יחידות על הגג והשכין.
 כעת טוען נהוראי כי על בעל השטח להוריד את הסכום שהוא גובה מנהוראי.

פתרון לחידה משבוע שעבר:

חידה

- מי בתורה מכונה: א. בן זקונים ב. ילד זקונים? **תשובה**- א. יוסף. ב. בנימין.
- על שני אנשים בתנ"ך נאמר: "ויתאפק". מי האנשים? **תשובה**- א. יוסף כשראה את בנימין: "וירחץ פניו ויצא ויתאפק". ב. "ויתאפק המן".
- ציין 3 פירושים לפסוק: "אל תרגזו בדרך". (רש"י) **תשובה**- א. אל תתעסקו בדבר הלכה. ב. אל תפסעו פסיעה גסה. ג. אל תריבו ותתווכחו בדרך על המכירה.
- אילו מילים נרדפות יש בפרשתינו למילים: א. בהמותיכם. ב. רועי צאן. ג. צאצאים. **תשובה**- א. בעירכם. ב. אנשי מקנה. ג. יוצאי ירכו.
- "ויברך יעקב את פרעה" באיזו ברכה? (רש"י) **תשובה**- ברכו שיעלה נילוס לרגליו.

- מה למדים מברכת יעקב ליוסף: "האלוקים הרועה אותי...מלאך הגואל אותי"? פסחים ק"ח.
- ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה" (מח, כ). מדוע הם נבחרו כסמל לברכה?
- על מי בפרשתינו נאמרו הביטויים הבאים: א. פחז כמים. ב. חכלילי עיניים ג. רובץ בין המשפתיים?
- "בן פורת יוסף בן פורת עלי עין": א. מה פירוש המילה בן פורת? ב. מדוע זכה יוסף שלא תשלוט בו ובזרעו עין הרע? (ברכות כ"א)
- יוסף חי רק 110 שנים. מדוע לא חי עד 120 שנה?

שיעור תורה לנשים ונערות ימי שני בשעה 20:45
 נא - אאונה הפקפה הבית היהודי חינוך וכל

בזכות נשים

כי התורה כוללת את כל הטובות שבעולם..

חברי הקהילה שואלים

שלה תשרה עליו הרוח רעה ובפרט לדברי הגמ' שיש סכנה בדבר ח"ו אם נוגע קודם נטילה בפיו ועיניו וכיוצא ב' וא"כ יצטרך לברך מיד אחר הנטילה קודם הניגוב בכדי שיהא עובר לעשייתו, אמנם לשיטת הרא"ש עיקר הנטילה הוא כאמור בשביל התפילה ואם יטול ויברך אחרי כן יעשה צרכיו יוגע טוב במקומות המכוסים מכניס את עצמו לספק ברכה כי לשיטתו יצטרך לברך שוב, וכמו שהובא בבאב"א (ד"ה אפילו) בשם החיי אדם.

אמנם כבר כתבו הרבה מרבנותיו שבימינו נחלשה הרוח רעה והביא דבריהם מורינו הגדול ביב"א (ח"ג א"ח סימן א') ועוד בתשובה לר' אברהם פטאל לגבי אוכלים ששהו תחת המיטה (ח"א י"ד סימן ט') הביא שכיוצא בזה כ' התוס' חולין (קז): ד"ה התם משום שיתבא, שהיא רוח רעה השורה על האוכל, כשבא ליתן הפת לתניוק, וחונקת אותו, אם לא נטל ידיו באותה שעה. ומה שאין לנו נזהרים עכשיו מזה, לפי שאין אותה רוח רעה מצויה בינינו. כמו שאין לנו נזהרים על הזוגות ועל הגילוי. ע"כ. וכו"כ רש"ל בים של שלמה (פ' כל הבשר סי' יב), שכל מה שהזהירו משום רוח רעה, כולם לא שכחי האידיא כמו זוגות וכו"כ. ובאליהו רבה (סי' א סק"ד) בשם דמשק אליעזר, כתב ליישב מה שלא הביא בשולחן ערוך לדברי הזהר, שההולך ד' אמות לפני נטי' שחרית חייב מיטה, וכ' שטעמו משום שזה היה דווקא בזמננו. וכן בתוספת יוה"כ (יומא עז): ה"ל, כתב שבזמן הזה לא ראינו ולא שמענו מעולם, דמי שנגע בעינו קודם נטי' שחרית שנסמא עינו, אלמא דאף רוח רעה של שחרית אינו מצוי בינינו. ע"ש. ועוד רבים, וביותר שהובא ברבנות אפרים (ח"ד סימן ר"ב) שיש קבלה מהג"ר דור מפי דור שמאז מעשה מסירות הנפש של הגרף פוטוצקי נחלשה ביותר הרוח רעה (וראה ביב"א ח"ד סימן א' עוד ו' מה שהביא בספר מעשה רב). ולכך פסק בילק"י (מהדורת תשפ"א עמ' ר"ז) שמן הדין מותר להתלבש ולילך לבית הכיסא קודם שנוטל ידיו ויתר ע"ז כתב ביב"א שמותר להריח טבק וכיוצא ב' קודם נטילה.

העולה מן האמור: הקם ממטתו בבוקר מותר לו מן הדין להתלבש ולעשות צרכי הכנתו המוכרחים קודם התפילה ואח"כ יטול ידיו ויברך על נטילת ידים וברכת אשר יצר כשעשה צרכיו ובפרט אם שטף ידיו שהחליש הרוח רעה וכ"ש ביטול אחר חצות וראה בארחות מרן להג"ר יוסף שהביא שכך נהג מרן רבנו עובדיה זצ"ל, וכן עדיף לעשות כשצריך לנקביו, מאשר שיטול בלי ברכה וישהה נקביו בתנים ושוב יטול ויברך אחר יציאתו מבית הכסא שכן כתב לספק ברכות, והרוצה להחמיר מחמת הרוח רעה ליטול קודם בנצרך לנקביו ולברך אחר כך יש לו על מה שישמוך. ובכל גווני ראוי להחמיר על עצמו שלא שיהא נטילתו יותר מדאי והמקדש עצמו למטה מקדשין אותו מלמעלה.

יב) אשה שרגילה להתפלל מנחה בכל יום, יש לה להתפלל מנחה בערב שבת קודם הדלקת הנרות, ובפרט אם היא מתכוונת לקבל שבת בהדלקת הנרות, כי אחר שקבלה שבת ועשתה אותו קודש לא ראוי שתעשנו חול להתפלל מנחה של חול. ומכל מקום אם שכחה והדליקה נרות שבת תחילה, אפילו אם נתכוונה לקבל שבת עליה בהדלקת הנרות, יכולה להתפלל מנחה אחר כך. (כיון שקבלה שבת ביחיד. וכיוצא לענין מי ששכח יעלה ויברך במנחת ראש חודש שחל בערב שבת, ונזכר אחר שאמר בואי כלה ומזמור ישר ליום השבת, שעדיין יכול לחזור להתפלל מנחה של חול בהזכרת ראש חודש, כיון שקיבל שבת ביחיד. ועפ"ז יש אומרים שהמאחר בתפילת מנחת ערב שבת, ועד שסיים תפילתו תשקע החמה, יקבל תוספת שבת ביחיד קודם תפילת מנחה, ורשאי אח"כ להתפלל מנחה של חול, וי"א שיקבל לפני התפילה רק תוספת שבת לענין מלאכה). (שם עמוד ק"צ, קצ"א קצ"ב).

יג) אשה שחל ליל טבילתה בליל שבת, תחפוץ ותרחץ בביתה ותסרוק שערותיה קודם הדלקת הנרות לכבוד שבת, ותברך ותדליק את הנרות, ואח"כ תלך לטבול. ואם המקוה רחוק מביתה וצריכה לנסוע ברכב מבעוד יום, טוב שתתנה בשעת הדלקת הנרות שאינה מקבלת שבת בהדלקת הנרות, (א"ה לכאורה מיירי שאינה הנהגת בעצמה, לכך רק טוב שתתנה, משא"כ להלן). ואם היא גם מתרחצת וחופפת בחמין בבית המרחץ קודם טבילתה, היותר טוב שבעלה יברך וידליק נרות שבת (כלומר שבעלה ידליק בזמן, מאשר שהיא תדלק מפלג המנחה ותתנה). א"ה שבת שבעלה ידליק לפני הדלקת הנרות, שאינה מקבל עליה שבת בהדלקת הנרות, עד אחר רחיצתה וחפיפה בחמין, (א"ה ואע"פ שהמקדימה להדליק מבעוד יום מפלג המנחה עליה לקבל שבת בהדלקת הנרות, וכן"ל בהלכה י'). מ"מ כיון שהוא לצורך מצוה יש להקל לכאורה). והמדליקות והולכות לבית הטבילה, וכשחוזרות פורשות כפות ידהו נגד הנרות, ומברכות על הדלקת הנרות, ברכה לבטלה היא, שכל המצוות מברך עליהן עובר לעשייתן.

יד) אף אישה שהיא סומא ואינה רואה ל"ע, תברך ותדליק נרות שבת, (מפני שגם היא נהנית מהם ע"י שרואים אחרים, ויורו אותה את הדרך אשר תלך בה), ומכל מקום אם יש לה בעל פקה, טוב שיברך בעלה וידליק נרות שבת. [ונראה שאם הבעל רוצה שאשתו הסומא תברך, לגרום לה שמחה וקורת רוח, רשאי כי רק מהיות טוב שהבעל יברך.]. (שם עמוד קצ"ג, קצ"ד).

בנידון שעלה בשיעור בהלכות השכמת הבוקר כיצד ראוי לאדם לנהוג בקומו משנתו והאם מותר ללבוש בגדיו ולהכנס לבית הכסא קודם הנטילה?

בגמרא במסכת ברכות (דף ס') אמרו כשנוטל ידיו בבוקר יברך על נטילת ידים, **ובדין נטילת ידים בבוקר נאמרו כמה טעמים: לדעת הרא"ש (סימן כ"ג) – כיוון** שידים של אדם עסקניות הם ובוודאי נגע במקומות המכוסים בלילה תקנו לנטול ידים בברכה קודם שיקרא קריאת שמע ויתפולל. **לדעת הרשב"א (ח"א סימן קצ"א) – הטעם לנטילה בבוקר, כי בשחר** אנו נעשים כבשריה חדשה, אם כן צריכים אנו להודות לה' על שברא אותנו ונתן לנו את הזכות והכבוד לשרתו ולהזכיר שמו יתברך בפנינו, לכך אנו מקדשים את ידנו מן הכלי, דוגמת הכהן שמקדש ידיו מן הכיור קודם עבודתו. **ובזוהר הקדוש – (קפ"ד) מובא טעם** נוסף לנטילה והוא שכשקוראים ישר בלילה, נשמתו הקדושה יוצאת ממנו וטועם כמין טעם המיטה ואז רוח רעה שורה עליו וכשמחזיר ה' יתברך נשמות לפגרים מתים אזי מסתלקת הרוח הרעה ונשאר מעט על ידיו וכשנוטל ידיו כדין מסתלקת הטומאה לגמרי ונקרא קדוש, ושם הובא שצריך שתהיה הנטילה בכלי ושלא יטול מאדם שעדיין לא נטל ידיו ולא ישפכם במקום שבני אדם עוברים. **ובגמרא במסכת שבת (ק"ט) מובא** שיש רוח רעה הנקראת שיבתא, בת חורין, בת ששורה על האדם בלילה ואינה מסתלקת אם לא נוטל ידיו ג' פעמים, ולכך צריך להזהר שלא יגע בידיו קודם הנטילה בעינו פיו אפו וכד' כי היא מזקת ח"ו.

מבואר גם בדברי הרא"ש וגם בדברי הרשב"א שטעם הנטילה הוא מפני התפילה, וכך מבואר ברמב"ם שכתב שאחד הדברים המעכבים את התפילה זה נטילת ידים וכשנוטל לתפילה מברך על נטילת ידים, וכן מובא בשם ר"ע גאון ועוד, רק שלדעת הרשב"א עיקר תקנת נטילת ידים היא בבוקר כשהוא בריה חדשה וכן הנטילה היא בכלי דומיא דכהן גדול משא"כ לדעת הרא"ש, **ויש בניהם עוד נפק"מ רבות** (ומקורו ברוך בדברי הילק"י סימן ד' ע"ש שהביא כעשרה נפק"מ) כגון אם ישן שנת עראי, או שהתעורר ונטל ידיו ושוב חזר וישן וכן מי שישן עם כפפות שבוודאי לא נגע במקומות המכוסים, שבכל זה לדעת הרשב"א צריך ליטול ידיו ולרא"ש אין צריך כיוון שלא נגע במקומות המכוסים, וכן שלדעת הרא"ש א"צ נטילה בכלי ולהרשב"א צריך, ועוד שלדעת הזהר והגמרא נוסף לנו טעם הרוח רעה שאינה מסתלקת בנקיבות בלבד אלא צריכה נטילה וצריך ג' פעמים ולכך כתב מרן הש"ע (סימן ד' סעיף י"ב) שאם הכניס ידיו לכלי עם מים לא עלתה לו נטילה להסיר רוח רעה שעליהם ובג' מימות מוחלפים הסתפק. ובכל הספקות משמע מדברי הש"ע שנקט להחמיר וליטול ידיו בלא ברכה.

ובנידון דידן הנה לדברי הזה"ק יש להשתדל שמיד שקם משנתו יטול את ידיו כדין ג' פעמים לסרוגין בכדי שתוסר הרוח רעה וצריך שיזדרז ליטול ידיו בכדי

המשך - מורנו ורבנו הלכה למעשה

ח) אחר שהנשים יברכו וידליקו את הנרות לשבת, יעצמו עיניהן ויפרסו כפות ידיהן אל מול פני הנרות, ויתפללו לה' יתברך שבזכות המצוה הזאת יזכו לאריכות ימים עם בעליהן, ושיזכו לבנים הגונים תלמידי חכמים יראי ה' וחושבי שמו, וזנכה לגאולה במהרה בימינו אמן, האר פינך ונושעה. [ויש טעם ע"פ הסוד בעצימת עיניהן באותה שעה, ובהדלקה בשמחת הלב, וכן טוב שיתין צדקה לפני ההדלקה]. (שם עמוד קע"ז, קע"ח).

ט) כלה המדליקה את הנרות בערב שבת בפעם הראשונה, אין לה לברך שהחיינו, שיש בזה איסור ברכה שאינה צריכה. ואם ברצונה לברך שהחיינו, תלבש בגד חדש, שראוי לברכת שהחיינו, ותברך עליו שהחיינו קודם ההדלקה, ואח"כ תברך על הדלקת הנרות ותדליקם. (שם עמוד קע"ח, קפ"א).

י) אין להקדים להדליק הנרות בעוד היום גדול שאז אינו ניכר שהודלקו לכבוד שבת, אלא זמן ההדלקה הוא מפלג המנחה והלאה. (שהוא שעה ורבע קודם הלילה, בשעות זמניות), "אם אז מקבל עליו את השבת".

ונוהגים להדליק הנרות עשרים דקות קודם שקיעת החמה, [שמצוה להוסיף מחול על הקודש]. ואם נאנסה ולא הדליקה אז, יכולה להדליק עד כחמש דקות לפני שקיעת החמה, ואם לא הדליקה עד אחר שקיעת החמה, (כלומר הזמן ה"ל). לא תדליק כלל, וספרדי מעדות המזרח שנהג להחמיר בקבלת השבת ארבעים דקות לפני השקיעה, בחושבו שכן מנהג ירושלים, רשאי לחזור בו ממנהגו, (ובפרט בימות החורף הקצרים שאינם מספיקים לסיים צרכי שבת מבעוד יום). ומדינא אינו צריך התרה לבטל מנהגו, משום דהו"ל מנהג בטעות, ועכ"פ נכון לעשות התרה בשלשה שיתחרט בפניהם על שלא אמר: בלי נדר. ולאחר שיתירו לו, יכול לעשות מלאכה ולהדליק הנרות עד כעשר דקות לפני השקיעה. (אא"כ נתאחר עד כחמש דקות לפני השקיעה וכו"ל).

יא) אם שכחה להדליק את האור לכבוד שבת, וזכרה "בבין השמשות", מותר לה לומר לגוי להדליק את האורת החשמל ואת נרות השבת להאיר את הבית לכבוד שבת, ולא תברך כלל. ואם שכחה להדליק נרות שבת של שמן ושל שעה, אבל החשמל היה דלוק, אין לה לומר לגוי להדליק נרות בשמן או בשעה, כיון שבבית מואר, ואמירה לגוי שבות. (שם עמוד קפ"ז).

חייב אדם לקבוע זמן ללימוד תורה כל יום שיעור תורה ביביע אומר